

TÜRK DÜNYASI ŞEHİRCİLİK ZİRVESİ SONUÇ BİLDİRGESİ

21 Nisan 2026, SAMSUN

Türk Dünyasında sürdürülebilir kentleşme politikaları geliştirmek ve akademik iş birliği imkânlarını güçlendirmek amacıyla 20-21 Nisan 2026 tarihlerinde Ondokuz Mayıs Üniversitesi ev sahipliğinde Samsun'da gerçekleştirilen Türk Dünyası Şehircilik Zirvesi'nde aşağıdaki ilke ve öneriler benimsenmiştir:

- **Türk Dünyası Şehircilik Akademisi (TÜŞA)** tesis edilmeli; bu kurum şehirlerin güçlü ve zayıf yönlerini inceleyerek planlama önerileri geliştirip paylaşan bir bilgi üretim merkezi olarak yapılandırılmalıdır. **TÜŞA** bünyesinde Türk Dünyası üniversiteleri arasındaki ortak araştırma, proje geliştirme ve bilgi paylaşımını sistematik hâle getirebilecek dijital bilgi bankaları ve açık veri platformları kurulmalıdır.
- Türk Devletleri Teşkilatı ve Türk Üniversiteler Birliği bünyesindeki iş birlikleri, şehircilik, sürdürülebilirlik ve sosyal dirençlilik alanlarını kapsayacak şekilde artırılmalıdır. Türk Dünyasına dönük ortak araştırma ve değişim programlarının Akriba Toplulukları da kapsayacak şekilde genişletilmesi sağlanmalıdır.
- Üniversiteler öncülüğünde teknoparklar ve Ar-Ge iş birlikleri yaygınlaştırılarak farklı sektörlerle yönelik akademinin ürettiği yenilikçi yaklaşımlar iyi uygulama örnekleri olarak gündemde tutulmalıdır.
- Türk Dünyasına yönelik olarak hayata geçirilmiş olan Orhun Değişim Programı, şehircilik ve kentsel politika alanlarını önceleyen bir çerçevede genişletilmeli ve kurumsal niteliği güçlendirilmelidir.
- Türk Dünyası üniversiteleri arasında kardeş üniversite, fakülte ve bölüm ağları kurularak bilgi, deneyim ve destek paylaşımı artırılmalıdır.
- Türk Dünyası üniversiteleri öğrenci toplulukları ortak iletişim platformu inşa edilmelidir.
- Türk Dünyasındaki öğrencilerin farklı ülkelerde beraberce çalışmalar yürütebileceği "Sanal Tasarım Stüdyoları" yaygınlaştırılmalıdır.
- Kentsel planlama süreçleri, yalnız fiziksel dönüşüm odaklı değil; sosyal bütünleşme, yaşam kalitesi ve çevresel sürdürülebilirlik ekseninde akademik perspektiften yeniden ele alınmalıdır.
- Deneyim mekânları başta olmak üzere kampüslerde kurulacak yapılar, şehirlerin erişilebilirlik ve kamusal alan kalitesini artıracak uygulamalara öncülük edebilecek biçimde tasarlanmalıdır.
- Üniversiteler afet riski yüksek, enerji verimliliği düşük yapı stokunu belirlemek için Coğrafi Bilgi Sistemleri, uzaktan algılama ve dijital ikiz teknolojilerini kullanarak mekânsal envanterler oluşturmalıdır. Bu verilerin modelleme yöntemleriyle analiz edilip öncelikli müdahale alanları belirlenmesine; akıllı şehir ve Nesnelerin İnterneti uygulamaları sayesinde geliştirilen önleyici çözümlerin ölçülebilir göstergelerle düzenli olarak izlenebilmesine de akademik destek sunmalıdır.
- Üniversiteler, şehirlerin iklim risk haritalarının hazırlanması ve güncellenmesine aktif katkı sağlamalıdır.
- İklim değişikliği ve su güvenliği alanında ortak izleme ve politika geliştirme amacıyla "Türk Dünyası Su Platformu" kurulmalı; karbon ve su ayak izi takibinde ortak metodolojiler geliştirilmelidir.
- Türk şehirlerinin performansını çok boyutlu biçimde değerlendirmek amacıyla "Türk Dünyası Akıllı Şehirler Endeksi" oluşturulmalıdır.
- Akıllı Ulaşım Sistemleri alanında ihtisaslaşmış üniversiteler ve akademisyenler belirlenip bu sistemler üzerinde fikir alışverişinin gerçekleştiği bilimsel platformlar inşa edilmelidir.
- Üniversiteler, kriz yönetimi ve sosyal dirençlilik alanında veri temelli analizler ve politika önerileri üreten akademik merkezler ortak ağı kurmalıdır.
- Türk-İslam şehircilik mirasını görünür kılacak dijital uygulamalar, sanal platformlar ve kültür odaklı akademik çalışmalar desteklenmelidir.

Türk Dünyası yükseköğretim kurumları temsilcileri olarak dirençli şehir, güçlü toplum, ortak gelecek vizyonuyla bu bildiriye imza koymaktan büyük bir mutluluk duymaktayız.